

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Indywidualny i społeczny obraz ciała młodzieży wobec technologizacji sportu

mgr Marcelina Kalemba

Ciało, sport i technologia są nie tylko przedmiotem zainteresowań nauki, ale stanowią przede wszystkim odwieczny składnik ludzkiej egzystencji i rozwoju. Ciało stanowi narzędzie doświadczania świata, a także indywidualny nośnik tożsamości i wyrazu człowieka. Okres adolescencji jest szczególnym czasem w procesie kształtowania się obrazu ciała, gdyż właśnie wtedy zachodzi szereg przemian fizycznych, psychicznych i emocjonalnych, które wiążą się również z poszukiwaniem swojej indywidualnej i społecznej tożsamości młodych ludzi. W tym procesie dużą rolę odgrywa ich własna aktywność fizyczna, która może być wyrażana przez sport. Niezaprzeczalnie, sport może stanowić narzędzie do pracy nad ciałem, a technologizacja w jego obszarze otwiera nowe możliwości, jak również może przyczynić się do generowania potencjalnych zagrożeń.

Przygotowana rozprawa doktorska koncentruje się wokół indywidualnego i społecznego obrazu ciała młodzieży wobec technologizacji sportu. Wyniki teoretycznych i empirycznych eksploracji naukowych przedstawiono w pięciu rozdziałach dysertacji.

Pierwszy rozdział zawiera omówienie kluczowych pojęć związanych z ciałem. Dokonano charakterystyki indywidualnego i społecznego obrazu ciała, uwzględniając jego różnorodne komponenty oraz wybrane koncepcje. Poświęcono uwagę podmiotowemu charakterowi ciała, który podkreśla jego aksjologiczny wymiar. W rozdziale omówiono także preferencje dotyczące wizerunku mężczyzny i kobiety na przestrzeni wieków, ukazując zmiany tych preferencji w kontekście oddziaływań czynników społeczno-kulturowych.

Drugi rozdział stanowi teoretyczne rozważania dotyczące obrazu ciała młodzieży, a przede wszystkim czynników, które oddziałują na proces kształtowania się ich obrazu ciała. Przedstawione czynniki fizyczne odnoszą się do zmian zachodzących w ciele człowieka w okresie dorastania oraz uwarunkowań genetycznych. Omówione zostały czynniki psychiczne, obejmujące samoocenę, postrzeganie własnego ciała i kształtowanie się tożsamości młodych ludzi, a także rolę aktywności fizycznej zajmującej szczególne miejsce w procesie kształtowania się obrazu ciała młodzieży. Czynniki społeczne obejmowały oddziaływanie środowisk wychowawczych, w tym rolę mass mediów w wymienionym procesie.

W trzecim rozdziale zaprezentowano kluczowe pojęcia związane ze sportem oraz ich definicje. w ramach tego rozdziału analizowane było znaczenie, rodzaje, idee, wartości oraz funkcje sportu. Ponadto omówione zostały podejścia do ciała w kontekście aktywności fizycznej, obejmujące sport jako narzędzie służące człowiekowi do osiągnięcia zdrowia, kondycji fizycznej i dbałości o ciało. Przedstawiono ciało jako narzędzie w sporcie, służącego do osiągnięcia określonych celów sportowych i pokonywania granic swoich możliwości. w ostatniej części tego rozdziału skoncentrowano się na procesie technologizacji sportu, analizując zmiany związane z tym zjawiskiem oraz ingerencją technologiczną w ciało sportowca, szczególnie w kontekście sportu zawodowego.

Rozdział czwarty zawiera metodologiczne założenia badań własnych z uwzględnieniem etapów procesu badawczego. Przedstawiono w nim przedmiot i cel badań, problemy i pytania badawcze, hipotezy oraz metody i narzędzia badawcze. Scharakteryzowano również grupę badawczą, przedstawiając tym samym kryteria doboru respondentów. Rozważania kończy opis przebiegu badań.

Piąty rozdział dysertacji stanowi analizę wyników badań empirycznych, na którą składają się analizy częstości i zależności statystycznych. Przedstawione zostały wyniki dotyczące oceny indywidualnego i społecznego obrazu ciała badanej młodzieży, internalizacji współczesnych stereotypów urody, zachowań młodzieży wobec swojego ciała, ze szczególną uwagą na podejmowanie aktywności fizycznej. Przeanalizowane zostały źródła wzorców dotyczących obrazu ciała młodzieży. Przedstawiono wyniki analiz dotyczących stosowania technologii sportowej przez młodzież, popularność poszczególnych grup technologii, a także charakteru motywacji do korzystania z technologii sportowej. w piątym rozdziale zawarto także dyskusję wyników w odniesieniu do literatury przedmiotu oraz uwzględniono praktyczne wskazówki dla samej młodzieży, jak omawianych w pracy środowisk wychowawczych, odnoszących się do wspierania procesu kształtowania się obrazu ciała adolescentów oraz wykorzystywania technologii sportowej w procesie edukacji i aktywności fizycznej.

Ostatnią część pracy stanowi zakończenie, w którym zawarto uogólnienia wyników badań, weryfikację hipotez badawczych oraz wskazano perspektywy dalszych badań w tym obszarze.

16.05.2024

Monika Kalenka